Napsal uživatel Miloš Keller
Čtvrtek, 01 Leden 2026 18:44

Milí čtenáři, muzikanti, kolegové, chtěl bych vám na začátku roku popřát vše nejlepší a hodně tvůrčí inspirace ať už hudební nebo písemné. Řekl jsem si, že této příležitosti využiji i k edukativní činnosti, protože jsem zjistil, že ani po 25 letech kultivace folkového rybníčku nemizí některé stereotypy, prostě proto, že neustále vstávají noví bojovníci, nepoučení historií a v dnešní době navíc uzavření do komunitních bublin přátel a vzájemných pochlebovačů, tudíž ani často netuší, co se děje za hranicemi jejich bubliny.

V posledních letech poklesly ohlasy na články ve FOLKtime a já si říkal, hle, už dostali rozum. Ale mýlil jsem se, když mi bylo dáno nahlédnutí do jedné FB bubliny – trnul jsem a žasnul jsem, jak je možné, že bludy stále žijí, navíc bez možnosti poskytnout autorovi recenze možnost reakce (to by se ty reakce musely psát pod článek, a ne do bubliny), a proto jsem se rozhodl napsat tento článek. **Konstruktivní nebo objektivní kritika neexistuje**. Konstruktivní kritika je termín z dob reálného socialismu, kdy se požadovalo, aby ten drzoun, který kritizuje, dal i řešení, nebo to aspoň uměl líp nebo stejně dělat. Ó nikoliv, to by se sám mohl rovnou stát ředitelem, kritizovaného subjektu. Příklad – koupíte-li si boty a budou vás tlačit, budete je kritizovat, i když byste sami ani takové tlačivé vyrobit nedokázali. V jednom příspěvku si kdosi dovolil vymyslet citát K. Čapka: "Kritik je ten, co by to udělal lépe, kdyby to uměl." (Jo, já vím, bylo to vlevo dole v Lidovkách).
Kritik nemusí umět kritizovanou věc udělat stejně nebo lépe, ale musí vědět, jak to má vypadat. Objektivní kritika je další nesmysl – recenze je názor a názor je nutně subjektivní (= názor není automaticky pravda). Jinak hodnotí totéž vystoupení muzikant (obvykle se soustředí na nástroj, na který sám hraje), jinak textař (obvykle se soustředí na přízvuky a rýmy), jinak pořadatel festivalu (přijdou mi na to lidi?) a jinak třeba rozhlasový d-j, který posuzuje, jak to celé zní a jak to drží pohromadě a má-li to šanci zaujmout jako novinka ve vysílání mezi už hotovými hity.

Kritika má být laskavá a neodrazující
– další nesmysl. Vznikl ze stavu folku v sedmdesátých a osmdesátých letech, kdy byl nadšen každý z čehokoliv, co se tehdy zahrálo. Zajímavé, že se to nedělo v rocku ani v popu. Ve folku to bylo dost dáno tím, že se každý znal s každým a každý každého nějak potřeboval. I mně se snáze psalo v devadesátkách a v prvních desetiletích tohoto tisíciletí, když jsem většinu interpretů osobně neznal a znal jsem je jen prostřednictvím jejich díla. Teď si občas zoufale říkám: „Takový je to slušný a hodný člověk a skládá a hraje takový voloviny, jak to jen napíšu?“.

Z laskavé kritiky se nikdo nic nedozví.
Nedozví se, zda je něco ke zlepšení, bude jen ukonejšen, že to dělá nejlíp, jak to jde. Ukázání chyb může přispět zcela demokraticky k zamyšlení: „Ano, je to tak“, nebo: „Ne, já to chci dělat právě takhle“. Ano, kritika s poukazem na chyby může občas někoho odradit, ale mnohdy to bývá lepší pro žánr i interpreta (lepší být dobrý ajťák než špatný muzikant, no ne?).

Popularita a kvalita nejsou totéž

- je to stejný rozdíl jako mezi Slavíkem a Andělem. Nebo mezi knižním bestsellerem a Nobelovou cenou za literaturu. Vypůjčím si tady citát Čapkova současníka J. Wericha: "Je to blbý, bude se to líbit." Reagovat na recenzi slovy:
Stovkám diváků se to líbí a jednomu recenzentovi ne, tak to nemůže být špatný, je prostě nonsens.

No a na závěr
ještě jedna neřest
– pokud dojdou (nebo dokonce nejsou) argumenty, přestane se diskutovat o díle (ať už samotném, nebo o recenzi, třeba tím, že diskutující, zpravidla autor nebo interpret, by dokázal, že tam neznělo „cis“, jak tvrdí autor recenze, ale jen „c“) a pozornost se otočí na autora recenze a začne se diskutovat o autorových osobních vlastnostech (bez ohledu na to, že pokud nepíše, tak je to slušnej a milej člověk :-). Anebo se začne poučovat o tom, jak má recenze vypadat (v tomto případě je diamantem slovo „fundovaný“) a diskutující muzikant nebo posluchač se dostává, aniž by to tušil, do role recenzenta, jen z druhý strany.

A tak vám na závěr toho textu přeji, abyste se výše uvedených stereotypů vyvarovali, a ještě jednou hodně štěstí v novém roce – aby se vám buď dařilo nebo, aby na váš koncert nepřišel recenzent, nedej bože, že by se snad dostal k vašemu CD.
Ale pamatujte – i negativní reklama je reklama a o kom se nemluví, jako by nežil.